

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Příručka

Metodika hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů pro materiály předkládané vládě ČR

Verze 1.2

Úřad vlády ČR

prosinec 2022

Revize metodiky byla zpracována v rámci projektu s názvem „Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 a související aktivity“. Registrační číslo projektu: CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0002755.

Autor a autorky původního vydání z roku 2015: Pavla Špondrová, Eva Hejzlarová, Czeslaw Walek, Klára Čmolíková Cozlová

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Příjemci a příjemkyně Metodiky	5
3. Postup hodnocení.....	5
3.1 Příprava materiálu věcně příslušným útvarem	5
Fáze č. 1.....	7
Fáze č. 2.....	7
Fáze č. 3.....	8
3.4 Grafické znázornění postupu hodnocení	10
3.5 Postup GFP po provedení hodnocení materiálu.....	11
3.6 Připomínkování ze strany Odboru rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR.....	11
3.7 Využití příručky dalšími subjekty	12
4. Příklady hodnocení.....	13
4.1 Příklady dobré praxe	13
4.1.1 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Č. j.: MPSV 2022/111094-521	13
4.1.2 Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů	15
4.1.3 Návrh programu na podporu aplikovaného výzkumu a inovací SIGMA	16
4.2 Příklady nevhodné praxe	18
4.2.1 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.....	18
4.2.2 Návrh zákona o jednorázovém příspěvku na dítě (předkladatel MPSV)	20
4.2.3 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (předkladatel MŠMT).....	22
4.3 Další příklady hodnocení z dřívějších let	24
4.3.1 Volební zákon, MV-107644-23/LG-2012	24
4.3.2 Vládní návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.....	26
4.3.3 Nařízení vlády č. 222/2010 Sb. o katalogu prací ve veřejných službách a správě	29
4.3.4 Vyhláška o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin	31
4.3.5 Zpráva o stavu lidských práv v České republice v roce 2013.....	32
4.3.6 Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014.....	34
5. Důležité pojmy.....	36
6. Závěr.....	37
7. Další užitečné zdroje pro hodnocení.....	38
<u>Příloha č. 1</u> Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů	40

1. Úvod

Cílem této příručky¹ je zpřehlednit a zkvalitnit proces hodnocení dopadů legislativních a nelegislativních materiálů, které jsou předkládány vládě ČR, na rovnost žen a mužů.

Hodnocení materiálů předkládaných vládě ČR z pohledu rovnosti žen a mužů je součástí širšího procesu **gender mainstreamingu**. Jedná se o přístup, kdy je ve všech koncepčních, rozhodovacích a vyhodnocovacích procesech zohledňováno hledisko rovnosti žen a mužů. Vláda ČR se k tomuto přístupu hlásí od roku 2001 a tento závazek zdůrazňuje ve svých aktualizovaných politických dokumentech.² Efektivní prosazování rovnosti žen a mužů závisí nejen na kvalitním vyhodnocení dopadů materiálů, které státní správa produkuje, a jehož postup upravuje tato příručka (dále také jako „Metodika“), ale také na mnoha dalších činnostech.

Jednou z nejvýznamnějších je **zohledňování genderového hlediska při přípravě a rozpracovávání vládních politik** (dále také jako „GIA“)³ ještě před tím, než se tyto promítnou do konkrétního dokumentu. Jednotlivá místa v rámci ministerstev a dalších institucí mají povinnost analyzovat právní i skutkový stav s ohledem na postavení žen a mužů. Díky tomuto přístupu by mělo být následně prostřednictvím této příručky zhodnoceno, jakým způsobem předkládající subjekt na situaci v konkrétní oblasti, které vláda ČR věnuje pozornost, reaguje a zda je takový postup, s ohledem na rovnost žen a mužů, vhodný.

Metodika obsažená v této příručce upravuje postup předkládajícího subjektu během zpracování konkrétního materiálu a především v průběhu hodnocení jeho dopadů.

Metodika je určena pro hodnocení dopadů podle Legislativních pravidel vlády Jednacího řádu vlády a tvoří přílohu doporučující povahy k Obecným zásadám pro hodnocení dopadů regulace.

Metodika specifikuje místo pro zařazení hodnocení dopadů (kap. 2), vymezuje explicitně, komu je určena a obsahuje samotný návod, jak při hodnocení dopadů postupovat (kap. 3). Poté následují příklady uplatnění Metodiky v praxi (kap. 4) a slovníček pojmů (kap. 5). Součástí příručky je také Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů (Příloha č. 1).

S ohledem na společenský vývoj byla metodika v roce 2022 aktualizována. Zároveň k ní vznikl e-learningový kurz,⁴ jehož cílem je uživatelsky přívětivým způsobem – za využití praktických (a aktuálních) – příkladů přiblížit GIA cílové skupině a reagovat tak mj. na zjištění z analýz uplatňování GIA, které realizoval v letech 2018, 2020/21 a 2022 Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády. Kurz spolu s metodikou klade důraz na nutnost průběžného provádění GIA již od samého počátku přípravy materiálu (oproti vžitě představené ex-post zaškrťování tabulek). Prostřednictvím krátkého historického exkurzu zdůrazňuje nezastupitelnou roli tvůrkyň a tvůrců politik (policy makers) v procesu gender mainstreamingu a usiluje tak o zvýšení míry jejich identifikace s nutností provádět GIA.

---

¹ Původní Metodika vznikla jako součást výstupu veřejné zakázky „Metodika zhodnocování dopadů materiálů předkládaných vládě ČR do oblasti rovných příležitostí žen a mužů“ realizované v rámci projektu „Optimalizace institucionálního zabezpečení rovných příležitostí žen a mužů v ČR“, reg. č. CZ.1.04/5.1.00/81.00004, a její zaměření je dáno zakázkou na legislativní i nelegislativní dokumenty předkládané vládě ČR. Vláda ČR vzala metodiku na vědomí usnesením ze dne 8. července 2015 č. 542 a doporučila její využívání ve všech koncepčních, rozhodovacích a vyhodnocovacích procesech, které mají dopad na fyzické osoby.

² Viz opatření ze Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 ve specifickém cíli 1.4 a 2.4 v kapitole Instituce. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Strategie_rovnosti_zen_a_muzu.pdf.

³ Zkratka z anglického termínu gender impact assessment, který se pro označování tohoto typu ex-ante hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů využívá.

⁴ Dostupný z: <https://sway.office.com/N19nGE00XP7mdlDA?ref=Link>.

2. Příjemci a příjemkyně Metodiky

Subjekty, kterým je Metodika určena, lze rozdělit do čtyř skupin. Jsou to:

- 1) **legislativní a věcně příslušné útvary**,⁵ kde konkrétní materiál, jehož dopady mají být posouzeny, vzniká,
- 2) **rezortní koordinátorky a koordinátoři problematiky rovnosti žen a mužů** (dále také „GFP“⁶) na jednotlivých rezortech,
- 3) **Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR**,
- 4) **další subjekty** (další orgány státní správy, orgány místní samosprávy, řídicí orgány, vysoké školy, podniky, profesní organizace, neziskové organizace atd.).

3. Postup hodnocení

Rovnosti žen a mužů je třeba věnovat pozornost během celé přípravy materiálu, který má být projednán vládou ČR. Hlavním cílem hodnocení dopadů totiž není samo jejich řádné zpracování v potřebné formě a na základě náležitého postupu. Hlavním cílem je předejít způsobení vážných škod v této oblasti a především efektivní prosazování rovnosti žen a mužů jako takové.

Zpracování materiálu s ohledem na tuto problematiku je ovšem také nezbytnou podmínkou pro správné zhodnocení dopadů na rovnost žen a mužů. Jestliže je při zpracování opomenuta optika rovnosti žen a mužů, nelze pak dopad na rovnost žen a mužů řádně vyhodnotit. Úkolem osob, které hodnotí materiály pro jednání vlády ČR, je tedy nejen vyhodnocení takových materiálů z pohledu dopadů na rovnost žen a mužů, ale také navrhnout doplnění těchto materiálů tak, aby byly z pohledu rovnosti žen a mužů řádně zpracovány.

Hodnocení konkrétního materiálu z pohledu rovnosti žen a mužů obecně, tedy nejen s ohledem na jeho dopady, probíhá ve třech fázích prostřednictvím zodpovězení tří hlavních otázek, to:

- 1) Týká se materiál postavení fyzických osob?
- 2) Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?
- 3) Přináší materiál zhoršení/zlepšení výchozího stavu?

Podrobné vysvětlení postupu i jeho grafické znázornění viz níže.

Hodnocení je vhodné provádět do **Tabulky hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů**, která je Přílohou č. 1 této příručky.

3.1 Příprava materiálu věcně příslušným útvarem

Věcně příslušný útvar (v případné kooperaci s legislativním útvarem) dbá na rovnost žen a mužů již při přípravě materiálů pro jednání vlády ČR, a to na základě gender mainstreamingu (viz výše), jenž má být všemi rezorty prováděn ve všech fázích a úrovních jejich činnosti. Věcně příslušný útvar tak s ohledem na rovnost žen a mužů **analyzuje výchozí stav⁷ a formuluje znění materiálu**. Již v tomto bodě je ideální se spojit s rezortním koordinátorem či koordinátorkou, nejpozději však v rámci vnitřního

---

⁵ Konkrétní specifikaci subjektů, které připravují materiály pro jednání vlády ČR, obsahuje Jednací řád vlády v čl. 2/5. Jedná se především o instituce, v jejichž čele je člen/ka vlády ČR (zpravidla ministerstva), ale i další subjekty, např. Český statistický úřad, Česká národní banka, Úřad vlády ČR, veřejný/á ochránce/kyně práv atd.

⁶ Zkratka z anglického názvu „gender focal point(s)“, který se pro tuto pozici často využívá.

⁷ Tento postup, tedy prvotní analýzu právního a skutkového stavu, předpokládá také Metodika pro hodnocení dopadů regulace (RIA) v části A. PŘEHLED DOPADŮ, čl. 2 Definice problému.

připomínkového řízení. S žádostí o konzultace je možné oslovit i další subjekty.⁸

Po vzniku materiálu vyhodnotí věcně příslušný útvar na základě Legislativních pravidel vlády nebo Jednacího řádu vlády **jeho dopady** na rovnost žen a mužů. Hodnocení možných dopadů na rovnost žen a mužů provádí na základě postupu obsaženého v části 3.3 a Přílohy č. 1 této Metodiky přiměřeně (např. pokud věcně příslušný útvar identifikuje nedostatečné vyhodnocení výchozího stavu, sám takový nedostatek zhojí tím, že příslušnou pasáž dopracuje). Hodnotící subjekt konzultuje proces hodnocení s osobou na pozici koordinátorky či koordinátora rovnosti žen a mužů, která je povinna poskytnout součinnost.

V případě, že se jedná o legislativní materiál, je hodnocení součástí:

- **důvodové zprávy či odůvodnění** (LPV, čl. 9 odst. 2 a čl. 14) a/nebo
- **Přehledu dopadů návrhu právního předpisu** (Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace, Příloha č. 1, str. 29) a/nebo
- **Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace** (Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace, Příloha č. 2 a Příloha č. 3, str. 32-34).

V případě, že se jedná o nelegislativní materiál, je hodnocení součástí:

- **předkládací zprávy** (JŘV, čl. 4 odst. 7).

3.2 Připomínkování ze strany rezortního koordinátora či koordinátorky rovnosti žen a mužů (GFP)

Rezortní koordinátor či koordinátorka rovnosti žen a mužů pracuje s konkrétním dokumentem a hodnotí jeho dopady na dvou úrovních.

V první úrovni poskytuje součinnost věcně příslušnému útvaru již během přípravy konkrétního materiálu, pokud ten o ni požádá.

Úloha GFP zároveň není jen reaktivní, ale i proaktivní. V předstihu vyhodnotí Programové prohlášení vlády ČR a monitoruje Legislativní plán vlády. Průběžně zjišťuje, zda jsou v rámci jejího/jeho rezortu dostupná data rozčleněná podle pohlaví, která mohou být pro hodnocení dopadů využita. Pokud nejsou, zažádá o ně příslušné orgány státní správy (např. Český statistický úřad, jednotlivá ministerstva ve spolupráci s GFP na daných rezortech atd.), které, pokud takovými údaji disponují, měly by mu v rámci své působnosti poskytnout součinnost, anebo zažádá u dalších subjektů.

Obzvláště pokud rezort nedisponuje vlastním výzkumným pracovištěm (například Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. v působnosti Ministerstva dopravy⁹) či útvarem pro sběr statistik (například Oddělení statistiky a centrálního reportingu Ministerstva práce a sociálních věcí) je pro kvalitní provedení GIA vhodné využít výstupů a konzultací s dalšími subjekty z akademického sektoru či relevantních mezinárodních organizací. Žádoucí je rovněž využívat expertízy občanského sektoru – ke spolupráci při provádění GIA doporučujeme oslovit neziskové organizace, které prokazatelně disponují genderovou expertízou. Vodítkem může být například jejich zastoupení v Radě vlády pro rovnost žen a mužů, jejich výborech či pracovních skupinách.

---

⁸ Ke spolupráci při provádění GIA doporučujeme oslovit akademická pracoviště nebo neziskové organizace, které prokazatelně disponují genderovou expertízou (například jsou zastoupeny v Radě vlády pro rovnost žen a mužů, jejich výborech či pracovních skupinách). Dále je např. možné oslovit subjekty zařazené do Databáze konzultujících organizací (DataKO) dostupné z odkazu <https://kormoran.odok.cz/ODOK/datako-dir.nsf>. Vhodnost výběru organizace ke konzultaci GIA doporučujeme v případě potřeby zkonzultovat s rezortním koordinátorem či koordinátorkou nebo Odborem rovnosti žen a mužů.

⁹ Zabývalo se například dopravním chováním, potřebami a preferencemi žen v dopravě (viz zpráva dostupná z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Ministerstvo/Rovne-prilezitosti/Rovne-prilezitosti-na-Ministerstvu-dopravy-%E2%80%93-aktua/Zaverecna-zprava_Zeny-v-doprave.pdf.aspx?lang=cs-CZ).

Druhá úroveň nastává poté, co je na základě vnitřních organizačních pravidel nebo zvyklostí materiál předložen do vnitřního připomínkového řízení v rámci konkrétního rezortu. V ní GFP reviduje připomínkový dokument. GFP povinně dostává k posouzení všechny materiály, které jsou určeny k projednání vládou ČR, a to ještě před jejich vložením do Knihovny legislativních procesů (eKLEP) pro vnější připomínkové řízení. Svou činnost zaměří na kontrolu toho:

- zda byl na rovnost žen a mužů **brán ohled při zpracování** materiálu (vyhledání pasáží připomínkového materiálu, které se týkají rovnosti žen a mužů),
- zda **materiál dopady** na rovnost žen a mužů **identifikuje** a především,
- zda **jsou dopady** daného materiálu na rovnost žen a mužů **řádně zhodnoceny**.

Je-li hodnocení řádně provedeno, GFP může materiál ponechat bez připomínek, případně věcně příslušnému útvaru sdělí, že k hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů nemá připomínek. V případě vyžádání věcně příslušným útvarem sdělí své vyjádření vždy.

Není-li hodnocení dopadů řádně provedeno (není provedeno vůbec, je provedeno jen formálně, je provedeno nedostatečně, je provedeno chybně, jeho závěry jsou chybné v souvislosti s analýzou výchozího stavu či dalších okolností atd.) vrátí GFP materiál věcně příslušnému útvaru k dopracování a vyzve ho k nápravě, přičemž ho odkáže na řádný postup podle této Metodiky. V případě potřeby GFP poskytuje součinnost. Není-li zhodnocení materiálu ani po dopracování řádně provedeno, hodnocení materiálu podle následujícího postupu (kap. 3.3) vypracuje a zařadí na příslušná místa GFP sám/a.

3.3 Postup hodnocení dopadů

Fáze č. 1

Nejprve je třeba zhodnotit materiál s ohledem na jeho cílové skupiny, a to pomocí této otázky:

1. „Týká se materiál postavení fyzických osob?“

Hodnotící subjekt vyhledá pasáže materiálu, které popisují cílové skupiny a/nebo adresáty a adresátky a/nebo skupiny adresátů/ek. Tyto pasáže v hodnocení shrne. Pokud takové pasáže neobsahuje, sám je v tomto smyslu analyzuje. Pokud to shledá nezbytným, v obou případech také navrhuje konkrétní změny materiálu. Při analýze je vždy třeba použít:

- statistické údaje,
- výzkumy a analýzy
- a/nebo stanoviska expertů/ek.

V závěru hodnotící subjekt shrne, zda a proč se materiál ne/týká postavení fyzických osob. Materiál se týká fyzických osob i tehdy, pokud jsou až sekundárními cílovými skupinami.¹⁰

Pokud je odpověď **NE**, hodnocení dopadu na rovnost žen a mužů se neprovádí a v textu se uvede formulace:

„Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.“

Pokud je odpověď **ANO**, hodnotící subjekt pokračuje v hodnocení ve fázi č. 2.

Fáze č. 2

V tomto bodě hodnocení se provádí analýza výchozího stavu prostřednictvím otázky:

2. „Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?“

---

¹⁰ Např. může jít o zákon upravující pravidla pro vznik tzv. dětských skupin. Jedná se o stanovení technických parametrů, způsob vzniku dětské skupiny atd. čili primární cílovou skupinou jsou potenciální zřizovatelé (církve, obce, neziskové organizace – tedy právnické osoby). Ne/existence dětských skupin však významně ovlivní řadu fyzických osob – především děti a jejich rodiče, kteří jsou v tomto případě sekundární cílové skupiny.

Hodnotící subjekt podrobně prozkoumá popis výchozího stavu v dané oblasti, který je uvedený v hodnoceném materiálu nebo jej sám analyzuje opět pomocí:

- statistických údajů,
- výzkumů a analýz
- a/nebo stanovisek expertů/ek.

Tato analýza probíhá s ohledem na rovné postavení žen a mužů. Přičemž hodnotící subjekt vychází z premisy, že ač ženy a muži nejsou stejní, podmínky, v nichž působí, by měly být srovnatelné, a tudíž rovné. Zjišťuje se např., zda se ženy a muži vyskytují, podílejí, účastní, profitují či participují rovným dílem.

Odlíšné zacházení s ženami a muži může být slučitelné s principem rovnosti žen a mužů, pokud reaguje na existující rozdíly a diskriminační zacházení. Například v reakci na zvláštní zranitelnost žen související s těhotenstvím a mateřstvím (**ochranná opatření**) nebo ve snaze překonat existující překážky, se kterými se ženy a další diskriminované skupiny ve společnosti setkávají (**pozitivní opatření**).

U obou kategorií je nastavení opatření potřeba **podrobit analýze z hlediska přiměřenosti**. U první kategorie je třeba též zkoumat, zda nastavení opatření nevyplývá ze stereotypních představ o genderových rolích a zda tudíž neomezuje škálu životních možností žen a mužů, namísto toho, aby ji rozšiřovala.

Vždy je nutné brát v potaz fakt, že i zdánlivě neutrální opatření mají odlišné dopady na různé skupiny obyvatelstva. Například snížení/zvýšení kapacit nízkopodlažních tramvajových spojení značně ovlivní rodiče (z valné většiny matky) s malými dětmi a kočárky, případně další osoby se sníženou schopností pohybu a orientace. Stanovení věku odchodu do důchodu v závislosti na počtu dětí pouze u žen zcela ignoruje otce, kteří děti rovněž jakožto samoživitelé mohli vychovat.

Pro hodnocení výchozího stavu je možné také využít externí expertízy akademického či občanského sektoru.¹¹

V závěru hodnotící subjekt shrne poznatky, které vedly k odpovědi na uvedenou otázku, a eventuálně navrhuje změny materiálu. V případě odpovědi **ANO** i **NE** pokračuje subjekt v hodnocení ve třetí fázi.

Fáze č. 3

Ve třetí fázi se posuzuje sám dopad na rovnost žen a mužů prostřednictvím těchto otázek:

V případě, že odpověď ve fázi č. 2 byla ANO	V případě, že odpověď ve fázi č. 2 byla NE
3a. „Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?“	3b. „Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?“

V odpovědi na tyto otázky je třeba vysvětlit příčiny zhoršení nebo zlepšení výchozího stavu a představit očekávaný vývoj. Hodnotitel/ka se ve své analýze může zaměřit na to zda:

- materiál zvyšuje/snižuje zastoupení žen/mužů v rozhodovacích či mocenských pozicích,
- materiál zvyšuje/snižuje zastoupení žen/mužů na pečujících pozicích,
- materiál zvyšuje/snižuje podíl žen/mužů na ekonomickém zisku,
- materiál zvyšuje/snižuje podíl žen/mužů na veřejných rozpočtech,

¹¹ K posílení participace neziskového sektoru na tvorbě veřejných politik a jejího pravidelného vyhodnocování vyzývá jak Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030, tak Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030. Jak bylo uvedeno výše, ke spolupráci při provádění GIA doporučujeme oslovit neziskové organizace, které prokazatelně disponují genderovou expertízou. Vodítkem může být například jejich zastoupení v Radě vlády pro rovnost žen a mužů, jejich výborech či pracovních skupinách.

- materiál zvyšuje/snižuje podíl žen/mužů na trávení volného času,
- materiál zvyšuje/snižuje možnost přístupu žen/mužů k určitým službám a jejich využívání,
- materiál cílí svá opatření na muže/ženy/obě skupiny stejně
- atd.

Na posouzení materiálu nemá vliv počet otázek, které jsou zodpovězeny ANO/NE. Hodnotící osoba využívá výše zmíněné otázky především jako podklad pro podrobnější rozpracování hodnocení materiálu. Otázky slouží jako návodná pomůcka pro analýzu konkrétní situace konkrétního materiálu, kdy podle kontextu budou zpravidla relevantní jen některé. Pro komplexnější posouzení dopadu materiálu je možné se inspirovat i jinými sadami otázek.¹² Hodnotící osoba v případě potřeby analyzuje materiál také na základě vlastních, tematicky vhodných otázek.

Závěry je třeba opřít o:

- statistické údaje,
- výzkumy a analýzy
- a/nebo stanoviska expertů/ek.

Po provedení hodnocení v této fázi je třeba výsledky řádně zpracovat a navrhnout vedle případného doplnění textu závěrečnou hodnotící formulaci. Přichází v úvahu čtyři varianty

- 1) Týká-li se materiál fyzických osob a je-li po analýze výchozího stavu možno konstatovat, že ať je postavení žen a mužů v dané oblasti rovné nebo nerovné, materiál přináší zlepšení postavení žen a mužů, uvede se tato formulace:

„Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.“

- 2) Týká-li se materiál fyzických osob a je-li po analýze výchozího stavu možno konstatovat, že ať je postavení žen a mužů v dané oblasti rovné nebo nerovné, materiál přináší zhoršení tohoto stavu, uvede se tato formulace:

„Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.“

- 3) Týká-li se materiál fyzických osob a je-li po analýze výchozího stavu možno konstatovat, že postavení žen a mužů v dané oblasti je rovné, ale postavení žen a mužů se nemění, uvede se tato formulace:

„Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.“

- 4) Týká-li se materiál fyzických osob a je-li po analýze výchozího stavu možno konstatovat, že postavení žen a mužů v dané oblasti není rovné, ale postavení žen a mužů se nemění, uvede se tato formulace:

„Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.“

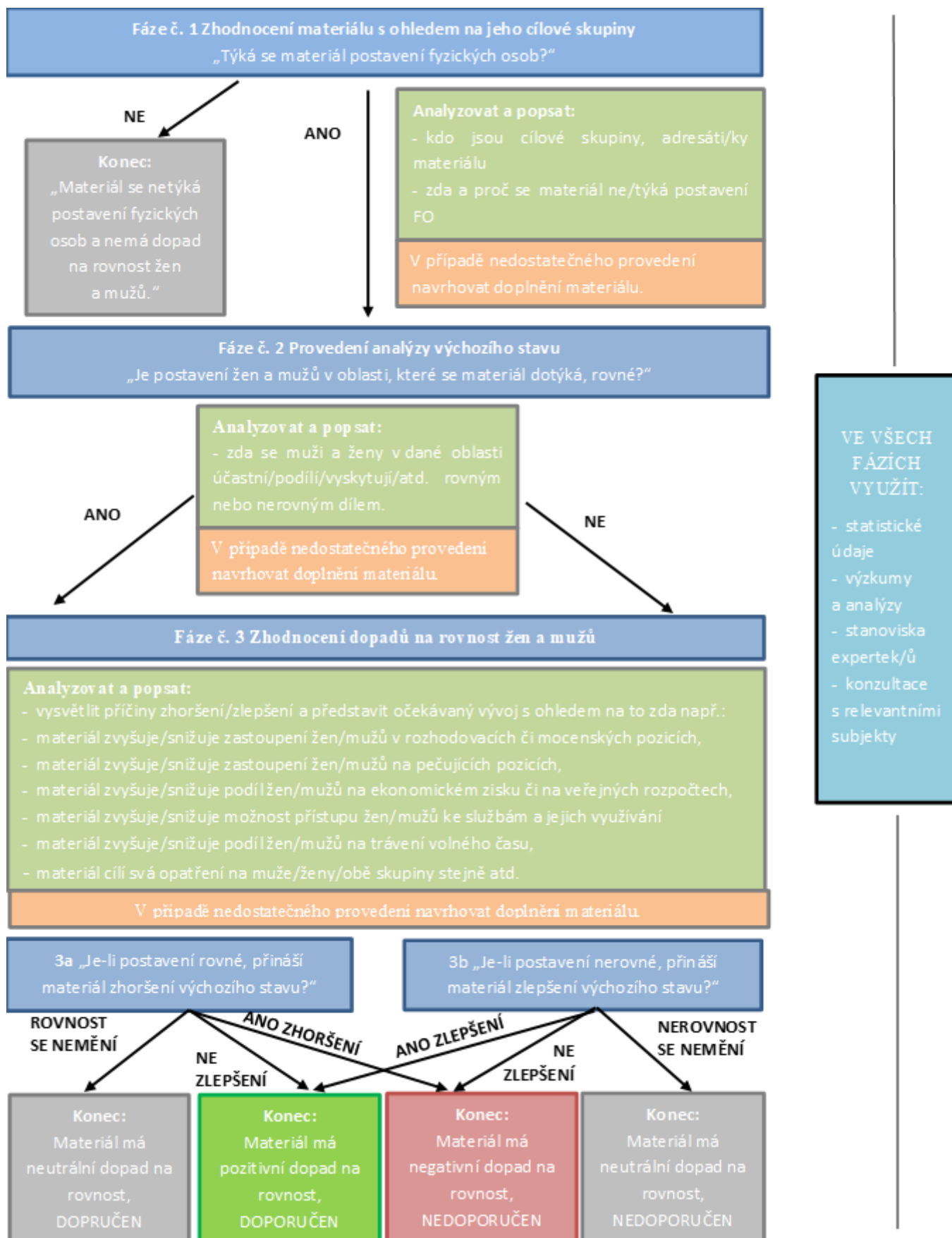
V případě tohoto hodnocení následuje podrobnější odůvodnění zvoleného postupu, kdy musí být blíže vysvětleno, z jakých důvodů není nerovné postavení žen a mužů řešeno. Toto odůvodnění formuluje zpracovatel/ka materiálu.

Zhodnocení dopadu na rovnost žen a mužů je poté standardní součástí konkrétního materiálu. Konečné rozhodnutí o tom, zda bude daný materiál přijat, nebo nikoli (například v případě, že je dopad zhodnocen jako negativní a materiál nelze z pohledu rovnosti žen a mužů doporučit), je na vládě ČR jako takové.

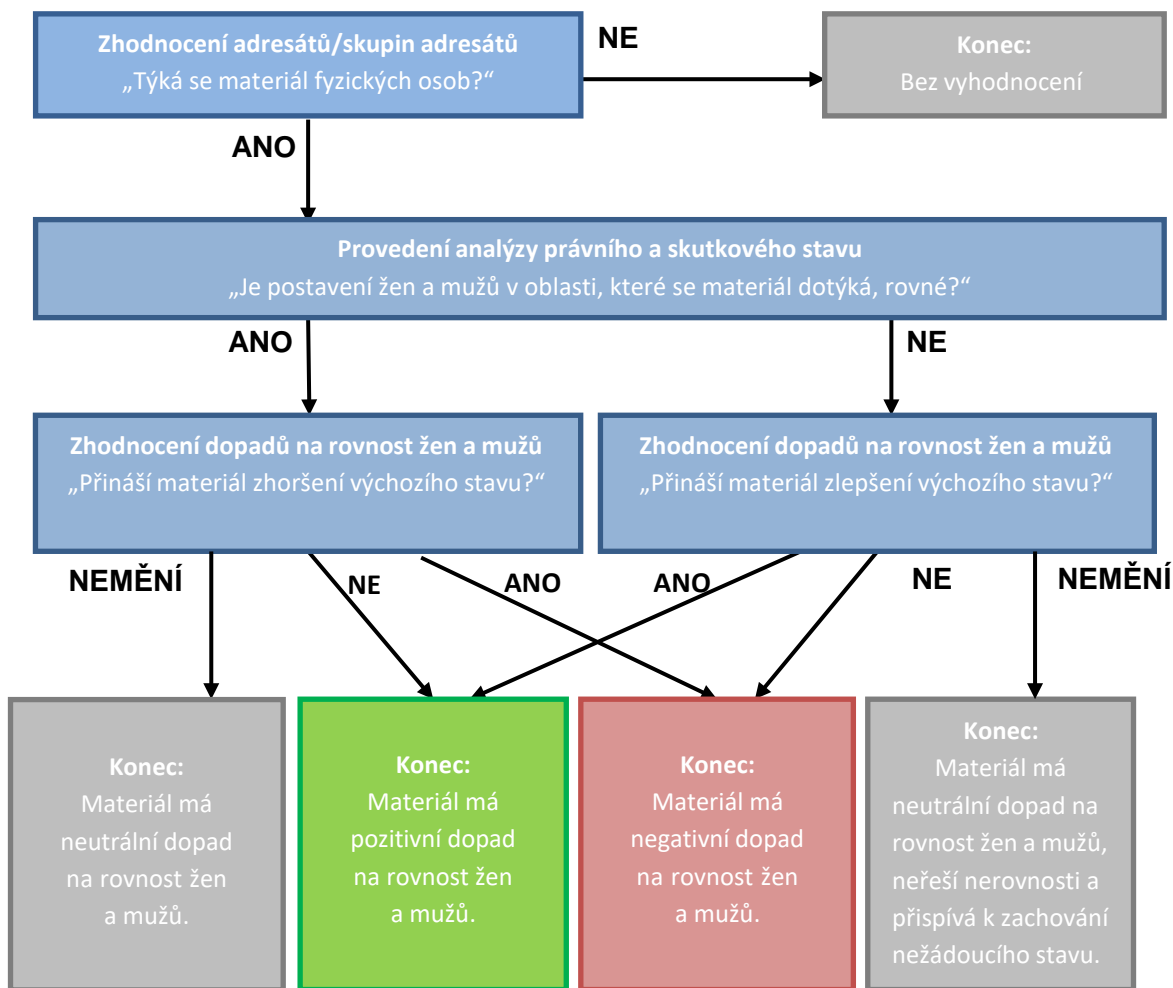
---

¹² Využit lze například checklist spjatý s přístupem WPR (viz <https://carolbacchi.com/about/>). Více o přístupu WPR se můžete dozvědět ve videozáznamu ze souvisejícího workshopu (v anglickém jazyce) dostupného z: <https://www.adelaide.edu.au/graduate-research/career-development/online-training/resources-tools/the-wpr-approach#wpr-workshop>.

3.4 Grafické znázornění postupu hodnocení

Stručné grafické znázornění procesu hodnocení materiálu

3.5 Postup GFP po provedení hodnocení materiálu

Na základě výsledku hodnocení navrhuje GFP věcně příslušnému útvaru úpravu materiálu a změnu nebo zapracování hodnocení posuzovaného materiálu, včetně všech jeho částí, u kterých to považuje za vhodné, např.: předkládací zpráva, důvodová zpráva, přehled dopadů návrhu právního předpisu, závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace, samotný materiál, úplné znění novel atd.

GFP ve svém vyjádření ve variantách formuluje návrh hodnocení v případě ne/zapracování jeho připomínek. A to např. takto:

*„V příloze k tomuto dopisu přikládám návrh změn ...**název materiálu**... v souvislosti s hodnocením dopadu materiálu na rovnost žen a mužů. V případě jejich zapracování žádám úpravu hodnocení materiálu v tomto smyslu: „Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů“. V případě jejich nezapracování žádám úpravu hodnocení materiálu v tomto smyslu: „Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.“*

3.6 Připomínkování ze strany Odboru rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR

Roli vnitrostátního koordinátora agendy rovnosti plní Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR. **Odbor rovnosti žen a mužů** Úřadu vlády ČR provádí hodnocení všech materiálů vkládaných do Knihovny legislativních procesů (eKLEP) **v rámci vnějšího připomínkového**

řízení. Postup odboru je analogický s postupem GFP při hodnocení materiálu ve vnitřním připomínkovém řízení (viz výše, kap. 3.2.). **Připomínky** odboru jsou do knihovny eKLEP vkládány v případě, že s nimi orgán, do jehož působnosti patří rovnost mužů a žen (zpravidla zmocněnec/zmocněnkyně vlády pro lidská práva), vysloví **souhlas** (podle čl. 5 odst. 7 LPV nebo čl. 2 odst. 3 JŘV).

I Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR (dále jen „Odbor“) pro hodnocení využívá spolupráci s akademickým a občanským sektorem a expertní doporučení Rady vlády pro rovnost žen a mužů, jejích výborů a pracovních skupin.

Odbor rovněž sleduje plány **legislativních i nelegislativních prací** a v závislosti na svých kapacitách, doporučeních Rady a aktuálním společenském dění (například v souvislosti s výraznými sociálními dopady pandemie covid-19) nabízí předkladatelům **součinnost v hodnocení a návrzích** případných úprav materiálů ještě před jejich předložením do mezirezortního připomínkového řízení.

Příkladem součinnosti odboru a Pracovní skupiny k porodnictví s předkladateli materiálu ve fázi počáteční přípravy lze uvést přípravu novely zákona o regulaci reklamy, kdy Odbor za využití expertízy pracovní skupiny poskytl Ministerstvu zdravotnictví a Ministerstvu průmyslu a obchodu pro přípravu této novely rozsáhlé podklady.¹³

3.7 Využití příručky dalšími subjekty

Příručku mohou jako **metodický nástroj** využívat také další subjekty pracující s legislativními a nelegislativními materiály, na které se přímo nevztahují Legislativní pravidla vlády či Jednací řád vlády jako jsou další orgány státní správy, orgány místní samosprávy, vysoké školy, podniky, profesní organizace, neziskové organizace atd.

Tyto organizace mohou také **přiměřeně použít Tabulku hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů** (Příloha č. 1), kdy v případě identifikace nedostatků mohou samy problematické pasáže z pohledu rovnosti žen a mužů vyhodnotit a případně přepracovat.

---

¹³ Blíže viz Odborný kulatý stůl k implementaci Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka v české legislativě a metodické podpoře jejího vymáhání, který odbor uspořádal v únoru 2022. Podrobný zápis včetně doplňujících dokumentů, ze kterých mohla ministerstva následně čerpat, je dostupný z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/odborny-kulaty-stul-k-implementaci-mezinarodniho-kodexu-marketingu-nahrad-materskeho-v-ceske-legislative-a-moznostem-metodicke-podpory-jejeho-vymahani-196370/>.

4. Příklady hodnocení

4.1 Příklady dobré praxe

4.1.1 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Č. j.: MPSV-2022/111094-521

Název a jednací číslo materiálu					
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, Č. j.: MPSV-2022/111094-521.					
Stručný popis materiálu					
Hlavním cílem návrhu zákona je provedení věcných změn v zákoníku práce v souvislosti s transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (směrnice WLB) a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (směrnice TPWC) směřujících ke zvýšení informovanosti zaměstnanců a k posílení jejich práv a postavení při sladování rodinného a pracovního života.					
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?					
x ANO			☐ NE		
			Hodnocení		
			Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.		
Popis a odůvodnění dopadu na fyzické osoby					
Vzhledem ke skutečnosti, že zaměstnancem či zaměstnankyní může být každá fyzická osoba, která dosáhla věku 15 let a zároveň dokončila povinnou školní docházku, a že právní předpisy nevylučují, aby zaměstnavatelem či zaměstnavatelkou byla fyzická osoba, lze konstatovat, že se materiál týká fyzických osob.					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
☐ ANO → 3a			x NE → 3b		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Zaměstnankyně a zaměstnanci, jako subjekty individuálních pracovněprávních vztahů, mají již současnou úpravou zákoníku práce garantováno rovné zacházení a dále je zákoníkem práce explicitně zakázána jakákoliv diskriminace.					
S ohledem na výše uvedené lze považovat postavení žen a mužů v pracovněprávní oblasti de iure za rovné. Jediné rozdíly jsou činěny v případě, že je konkrétní problematika považována za hodnou ochrany ze strany veřejného zájmu (zejména v záležitostech vyplývajících ze zdravotních dopadů, např. zvláštní ochrana těhotných žen atd.). Existuje zde však nerovnost de facto. Nerovnosti mezi ženami a muži se na pracovním trhu projevují zejména v oblasti potřeby sladování pracovního a rodinného života. ČR patří v evropském srovnání mezi země s největším tzv. negativním vlivem mateřství na míru zaměstnanosti žen. Z toho vyplývá, že umožnění flexibilního zaměstnávání a ochrana v pracovněprávních vztazích z tohoto titulu je výraznější potřebou žen.					
3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	x ANO Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.

Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>V návrhu zákona se řeší institut vážných provozních důvodů na straně zaměstnavatele či zaměstnavatelky (§ 241) v souvislosti s ne/poskytnutím kratší pracovní doby nebo jiné vhodné úpravy stanovené týdenní pracovní doby. V této otázce dochází k posunu v tom smyslu, že v případě zamítnutí žádosti zaměstnankyně či zaměstnance o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby, je zaměstnavatel či zaměstnavatelka povinen/na sdělit důvody zamítnutí písemně. Písemné sdělení zajistí vyšší transparentnost v této oblasti a případně také možnost se domáhat nápravy např. podnětem k prošetření dodržování pracovněprávních předpisů příslušným oblastním inspektorátem práce.</p> <p>Návrh zákona rovněž upravuje podmínky sjednávání dohod konaných mimo pracovní poměr či práce na dálku. Flexibilní formy práce představují zásadní nástroj sladění profesního a osobního života. Ty jsou častěji využívány ženami, které vlivem společenských předsudků častěji pečují o děti či blízké osoby. Jsou to proto právě ženy, které z těchto nástrojů, jsou-li dobře nastavené, mohou těžit. Regulace, jako např. ošetření náležitostí práce z domova, nebo zajištění jisté míry sociální ochrany osob pracujících na dohody tak může přinést zlepšení kvality pracovního života žen. Z tohoto důvodu lze vyvodit, že materiál má pozitivní dopad na postavení žen na trhu práce.</p>					
Další poznámky a připomínky					
<p>Záporem návrhu zákona je, že nesměruje k plné transpozici směrnice WLB, zejména protože nereaguje na institut nepřenositelnosti části rodičovské dovolené. Potenciál pozitivního dopadu předkládaného materiálu na rovnost žen a mužů je tak omezen.</p> <p><i>(Tento příklad hodnocení vychází částečně z původního vyjádření předkladatele v Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace a částečně z připomínek zmocněnkyně vlády pro lidská práva, které k předmětnému návrhu zákona uplatnila v mezirezortním připomínkovém řízení zahájeném dne 12.09.2022. Předkladatel ve svém původním předpokládá neutrální dopad materiálu na rovnost žen a mužů, přičemž argumentuje mj. tím, že nástrojem, „který by faktickou nerovnost žen a mužů měl na trhu práce odstraňovat zcela, nemůže být ale předpis soukromého práva, jenž je založen na smluvní volnosti stran.“)</i></p>					

4.1.2 Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednacím číslo materiálu	
Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, čj. předkladatele MPO 589449/2020/21100/01000.	
Stručný popis materiálu	
Návrh vyhlášky stanovuje technické požadavky na označování palných zbraní a jejich hlavních částí.	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
☐ ANO	x NE
	Hodnocení
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu	
Materiál se předkládá z důvodu zajištění transpozice prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/68, kterou se stanoví technické specifikace pro označování palných zbraní a jejich hlavních částí podle směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. Vyhláška má ryze technický charakter.	
Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.	

4.1.3 Návrh programu na podporu aplikovaného výzkumu a inovací SIGMA

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu					
Návrh programu na podporu aplikovaného výzkumu a inovací SIGMA (dále také „program“), Č. j.: TACR-54-32/2021.					
Stručný popis materiálu					
Hlavním cílem programu je vytvoření rámce pro systematickou podporu aplikovaného výzkumu a inovací, vedoucí ke vzniku nových výsledků uplatnitelných v praxi, k řešení výzev a potřeb společnosti a hospodářství a k podpoře řešení systémových opatření výzkumného a inovačního prostředí. Důležitým efektem je prohloubení vzájemně prospěšné spolupráce výzkumných organizací a podniků.					
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?					
x ANO				☐ NE	
				Hodnocení	
				Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.	
Analýza a popis případných změn materiálu					
Materiál se týká zapojení začínajících výzkumníků a výzkumníků a zajištění rovnosti žen a mužů v konkurenci aplikovaného výzkumu, tudíž má přímý vliv na fyzické osoby.					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
☐ ANO → 3a			x NE → 3b		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Česká republika je v rámci Evropské unie jednou ze zemí s nejnižším podílem žen mezi výzkumníky a výzkumnicemi (27 %), průměr EU činí 33 %. Ženy, ačkoliv v hojné míře studují na vysokých školách v magisterském a doktorandském studiu, chybí v rozhodovacích pozicích ve výzkumných institucích a objevují se ve finančně nedocenených oblastech výzkumu. Následně poté v produkci vědění, ze kterého čerpá celá společnost, chybí perspektiva jedné poloviny populace. Dalším problémem je nevyužití kapitálu, který byl vložen do vzdělávání žen. Tím dochází ke snížení inovačního potenciálu ČR, což se následně pojí s ekonomickými ztrátami. Technologická agentura ČR (dále jako „TA ČR“) je dlouhodobě pionýrkou ve snaze podnikat konkrétní kroky k nápravě výše uvedeného stavu. Např. v programu ZÉTA bylo prostřednictvím explicitní podpory genderové diverzity výzkumného týmu dosaženo paritního zastoupení mužů a žen v řešitelských týmech. Konkrétně v 1. veřejné soutěži programu ZÉTA se jednalo o 47 % žen a 53 % mužů, kdežto v ostatních programech TA ČR bylo v řešitelských týmech pouze 19 % žen. ¹⁴ Ve 4. veřejné soutěži Programu ZÉTA TA ČR pilotně zavedla i hodnocení genderové dimenze v obsahu výzkumu a inovací, a to „s cílem zajistit, aby výsledky výzkumu byly pro všechny skupiny společnosti co nejvíce přínosné, funkční a bezpečné“. ¹⁵ Obdobně TA ČR postupovala v případě 5. veřejné soutěže programu ÉTA.					
3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	x ANO Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.

¹⁴ Blíže viz https://www.tacr.cz/wp-content/uploads/documents/2021/01/19/1611055354_ZETA_GRAF.pdf.

¹⁵ Blíže viz <https://www.tacr.cz/program-zeta-zohlednovani-genderove-dimenze-v-obsahu-vyzkumu-a-inovaci/>.

Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>Návrh programu SIGMA v otázkách podpory rovnosti žen a mužů navazuje na předchozí snahy TA ČR. Dílčí cíl 2 programu konkrétně požaduje zvýšení zapojení začínajících výzkumnic/výzkumníků a vyrovnání příležitostí pro ženy a muže v konkurenci aplikovaného výzkumu. Lze očekávat, že tento cíl se propíše do bonifikace vyváženého zastoupení žen a mužů v řešitelském týmu. Dílčí cíl 5 programu zahrnuje podporu zavádění principů odpovědného výzkumu a inovací, mezi které jsou zahrnuty „rovné příležitosti v obsahu výzkumu“. Program má tak potenciál přispět nejen ke zvýšení podílu žen mezi výzkumníky a výzkumnicemi, ale i k zajištění toho, aby výsledky výzkumu a inovací přinesly ženám a mužům stejný prospěch.</p>					
Další poznámky a připomínky					
<p>Při realizaci programu by bylo vhodné reflektovat (např. skrze zesílenou metodickou podporu), že v českém kontextu stále přetrvává nedostatečné pochopení genderové perspektivy v obsahu výzkumu a její zaměňování s vyrovnáním zastoupením žen a mužů v řešitelském týmu, nediskriminací na základě pohlaví či podporu výzkumů, které se zabývají genderovými tématy, a to jak ze strany žadatelů a žadatelek o podporu, tak i ze strany některých poskytovatelů podpory.</p> <p><i>(Tento příklad hodnocení vychází částečně z původního vyjádření předkladatelky v Předkládací zprávě a částečně z připomínek zmocněnkyně vlády pro lidská práva, které k návrhu programu uplatnila v mezirezortním připomínkovém řízení zahájeném dne 22.12.2021. Předkladatelka ve svém původním zhodnocení navzdory explicitnímu závazku jednoho z cílů programu „vyrovnávat příležitosti pro ženy a muže v konkurenci aplikovaného výzkumu“ předpokládala neutrální dopad materiálu na rovnost žen a mužů, a to bez bližšího vysvětlení, jak k tomuto závěru dospěla. Hodnocení dopadu materiálu na základě připomínek zmocněnkyně následně upravila a konstatovala, že materiál má ve vztahu k rovnosti žen a mužů potenciálně pozitivní dopad.)</i></p>					

4.2 Příklady nevhodné praxe

4.2.1 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu	
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění zákona č. .../2022 Sb. (překladatel MV), č. j. MV- 48017-26/OBP-2022.	
Stručný popis materiálu	
Materiál byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení dne 31. května 2022. Týká se problematiky vyčlenění volných ubytovacích kapacit pro účely ubytování osob přicházejících po dni 24. února 2022 z území Ukrajiny.	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
x ANO	☐ NE
	Hodnocení
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu	
Je bez pochyby, že materiál se týká postavení fyzických osob, a to ať už se jedná o přicházející z Ukrajiny, personál ubytovacích zařízení nebo pracovnice a pracovníky Správy uprchlických zařízení. Zprostředkovaně se týká také zaměstnankyň a zaměstnanců Odboru azylové a migrační politiky či OSPOD.	
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?	
☐ ANO → 3a	x NE → 3b
Analýza a popis případných změn materiálu	
Navrhovaná právní úprava byla předložena s ohledem na skutečnost, že předchozí usnesení vlády ze dne 16. března 2022 č. 206 a č. 207 byla omezena pouze na období trvání nouzového stavu, vyhlášeného dne 2. března 2022 z důvodu migrační vlny v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. Ruská agrese a s ní související potřeba ubytovávat přicházející z Ukrajiny nicméně nadále setrvává.	
Cílem navrhované právní úpravy je vytvoření systému, který zajistí zajišťování ubytovacích kapacit v režimu dočasného nouzového přístřeší a ubytování ze strany krajů a ústředních státních úřadů, poskytne krajům oprávnění uzavírat smlouvy s poskytovateli ubytovacích kapacit, umožní krajům využívat jako ubytovací zařízení též prostory, které běžně neslouží k bydlení či ubytování, bez ohledu na nutnost dodržovat některé zákonné ubytovací standardy a v neposlední řadě určí krajům způsob úhrady nákladů souvisejících se zajištěním ubytovacích kapacit. Pomocí předkládaného návrhu zákona bude možné poskytnout pomoc prchajícím před válkou. Z dat VZP ČR vyplývá, že mezi přicházejícími z Ukrajiny převažují ženy a děti, složení přicházejících, proto předpokládá genderově senzitivní přístup, a to jak v rámci navrhované zákonné úpravy, tak v její aplikaci, například při prevenci genderově podmíněného násilí, určení postavení zranitelných osob a zacházení s nimi v ubytovacích zařízeních či při poskytnutí sociální asistence a psychologické pomoci.	
Pro zrychlení legislativního procesu byl návrh projednán ve zkráceném jednání v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze.	

3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ ANO Materiál přináší zlepšení.	☒ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>Předkládací zpráva uveřejněná v eKLEP neobsahuje zmínku o dopadu předkládaného materiálu na rovnost žen a mužů, a to přesto, že se týká fyzických osob. GIA tedy nebyla vůbec provedena. Konkrétní doporučení pro genderově citlivý přístup k přicházejícím migrantkám a migrantům jsou obsažena v Analýze zohledňování genderové perspektivy a problematiky genderově podmíněného násilí při realizaci české azylové politiky, která byla pro Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR vypracována v roce 2017.</p>					
Další poznámky a připomínky					
<p>Provedení GIA by bylo v tomto případě nejen možné, ale přímo potřebné, jelikož navrhovaná právní úprava má dopad na postavení žen a mužů, ať už pozitivní, negativní či neutrální. Jedná se tedy o porušení JŘV i LPV.</p>					

4.2.2 Návrh zákona o jednorázovém příspěvku na dítě (předkladatel MPSV)

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu					
Návrh zákona o jednorázovém příspěvku na dítě (předkladatel MPSV), Č. j.: MPSV-2022/88340-510.					
Stručný popis materiálu					
Materiál byl do eKLEP předložen 20. května 2022. Předmětem návrhu je zákonné ukotvení jednorázového nepojistného příspěvku na dítě, jehož účelem je zlepšení finanční situace rodin s dětmi v souvislosti s energetickou krizí, rostoucími cenami potravin a dalších základních životních potřeb. Příspěvek má charakter nepojistné dávky státní sociální podpory a má být vyplacen každému oprávněnému dítěti do 18 let věku v případě, že příjem rodiny za rok 2021 nepřesáhl 1 milionu Kč hrubého.					
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?					
x ANO			☐ NE		
			Hodnocení		
			Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Materiál se týká postavení fyzických osob, jimž má být jednorázový příspěvek vyplácen.					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
☐ ANO → 3a			x NE → 3b		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Zhodnocení dopadů předkládaného návrhu na postavení žen a mužů nicméně nebylo provedeno, a to ani formálně. Podle překládací zprávy je cílem návrhu „ <i>podpořit především rodiny s dětmi s nižšími a středními příjmy a také samozivitele, kteří jsou ohroženou skupinou obyvatel, na něž má přímé dopady rostoucí inflace a rostoucí ceny energií</i> “.					
Přestože má navrhovaný jednorázový nepojistný příspěvek na dítě plošný charakter, z překládací zprávy vyplývá, že má sloužit také k vytvoření časového prostoru pro „ <i>vyhodnocení skutečných dopadů zejména energetické krize na příjmovou situaci a životní úroveň jednotlivých sociálních skupin včetně rodin s dětmi</i> “. Podle Indexu rovnosti žen a mužů za rok 2022 Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) činil rozdíl v průměrných mzdách žen a mužů (tzv. gender pay gap) 16,4 %, a to v neprospěch žen. Nárůst cen energií, služeb a zboží a z nich vyplývající energetická chudoba a inflace zasahuje především nízkopříjmové domácnosti, a to převážně samozivitelky a seniorky, které jsou zároveň nejvíce ohroženy příjmovou chudobou. Genderový dopad současné krize je tedy evidentní a měl by být proto promítnut také do navrhovaných zákonných úprav, které na ni reagují.					
3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ ANO Materiál přináší zlepšení.	x NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.

Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy na rovnost žen a mužů přitom nemusí být obsáhlé, postačí zmínka o datech vybraných například z již zmíněného Indexu rovnosti žen a mužů za rok 2022 či jakákoliv jiná data o genderovém složení obyvatelstva, jemuž má být jednorázový příspěvek vyplácen. Jedná se tedy o pochybení a porušení JŘV a LPV.					
Další poznámky a připomínky					
x					

4.2.3 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (předkladatel MŠMT)

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednacím číslo materiálu					
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (předkladatel MŠMT), č. j. MSMT-3172/2022-1.					
Stručný popis materiálu					
Materiál byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení dne 25. února 2022. Cílem návrhu je posílení postavení ředitelky či ředitele školy jako manažerky nebo manažera, podpora začínajících učitelek a učitelů a realizace reformy profesní přípravy učitelek a učitelů s důrazem na jejich praktické dovednosti.					
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?					
x ANO			☐ NE		
			Hodnocení		
			Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Materiál se týká fyzických osob, neboť řeší postavení lidí pracujících v českém školství.					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
☐ ANO → 3a			x NE → 3b		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Přestože se materiál evidentně týká fyzických osob, nedošlo ke zpracování GIA. Feminizace učitelské profese je dlouhodobý trend, který souvisí s prostředím uvnitř školy, prestiží profese, socioekonomickým postavením učitelek a učitelů či s psychosociálními parametry školství obecně. Mezi začínajícími učitelkami a učiteli, jichž se překládáný návrh týká, jsou také pravděpodobní budoucí rodiče. Mezi osobami čerpajícími rodičovský příspěvek je přitom podle Úřadu práce 98 % žen a 2 % mužů. Zákonnou úpravou navrhovaná pozice uvádějící učitelky nebo učitele, kteří začínající učitelce či učitelé poskytnou potřebnou podporu v počátečním období jejich kariéry, může mít značný vliv na učitelky a učitele, kteří brzy nastoupí na rodičovskou dovolenou či s profesí začnou pro skončení mateřské a rodičovské. Efektivní a genderově citlivá spolupráce mezi uvádějícími a začínajícími učitelkami a učiteli by také mohla značně zvýšit kvalitu výuky a práci se studentem.					
3a. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti rovné, přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti nerovné, přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	x ANO Materiál přináší zlepšení.	x NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.

Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů a nelze ho doporučit.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů a lze ho doporučit.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů a lze ho doporučit.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů a lze ho doporučit.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, ale s ohledem na nerovné postavení žen a mužů, které se nemění, ho nelze doporučit.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů a nelze ho doporučit.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>GIA nebyla v případě navrhované zákonné úpravy provedena, přestože se týká postavení fyzických osob a má nepochybný dopad na postavení žen a mužů. Jedná se proto o porušení JŘV a LPV. Předkládaný materiál má přitom přímý dopad na rovné příležitosti mužů a žen, neboť řeší pracovní i životní podmínky lidí pracujících ve školství. Současně lze tímto přístupem i v oblastech, které nemusí na první pohled evokovat diskriminaci, odstranit bariéry omezující celé skupiny obyvatel, zvýšit jejich ekonomickou aktivitu, a celkově zlepšit pracovní podmínky.</p>					
Další poznámky a připomínky					
X					

4.3 Další příklady hodnocení z dřívějších let¹⁶

4.3.1 Volební zákon, MV-107644-23/LG-2012

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednacím číslo materiálu																																											
Volební zákon, MV-107644-23/LG-2012																																											
Stručný popis materiálu																																											
Materiál usiluje o vyjasnění, případně sjednocení a zjednodušení pravidel souvisejících konáním voleb.																																											
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?																																											
☐ ANO	☐ NE																																										
	Hodnocení																																										
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.																																										
Analýza a popis případných změn materiálu																																											
Materiál se týká fyzických osob z pohledu jejich aktivního a pasivního volebního práva, které jsou klíčovými právy v demokratické společnosti. Proto tento materiál považuji za klíčový i z perspektivy rovnosti žen a mužů.																																											
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?																																											
☐ ANO → 3a	☐ NE → 3b																																										
Analýza a popis případných změn materiálu																																											
Postavení žen a mužů v oblasti aktivního volebního práva lze považovat za rovné, v oblasti pasivního volebního práva nikoli. Na dlouhodobě nerovné zastoupení žen v rozhodovacích pozicích upozorňuje např. Zpráva o stavu lidských práv v roce 2013 nebo Zpráva o rovnosti žen a mužů v roce 2012. Zastoupení žen ve vybraných rozhodovacích pozicích znázorňuje i následující tabulka:																																											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Rok</th> <th>Počet zvolených</th> <th>tj. %</th> <th>Rok</th> <th>Počet zvolených</th> <th>tj. %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Poslanecká sněmovna</td> <td>2006</td> <td>31</td> <td>15,50</td> <td>2010</td> <td>44</td> <td>22,00</td> </tr> <tr> <td>Senát ^{x)}</td> <td>2008</td> <td>5</td> <td>18,52</td> <td>2010</td> <td>4</td> <td>14,81</td> </tr> <tr> <td>Evropský parlament</td> <td>2004</td> <td>5</td> <td>20,83</td> <td>2009</td> <td>4</td> <td>18,18</td> </tr> <tr> <td>Zastupitelstva krajů</td> <td>2004</td> <td>102</td> <td>15,11</td> <td>2008</td> <td>119</td> <td>17,62</td> </tr> <tr> <td>Zastupitelstva obcí</td> <td>2006</td> <td>15588</td> <td>24,97</td> <td>2010</td> <td>16424</td> <td>26,36</td> </tr> </tbody> </table>		Rok	Počet zvolených	tj. %	Rok	Počet zvolených	tj. %	Poslanecká sněmovna	2006	31	15,50	2010	44	22,00	Senát ^{x)}	2008	5	18,52	2010	4	14,81	Evropský parlament	2004	5	20,83	2009	4	18,18	Zastupitelstva krajů	2004	102	15,11	2008	119	17,62	Zastupitelstva obcí	2006	15588	24,97	2010	16424	26,36
	Rok	Počet zvolených	tj. %	Rok	Počet zvolených	tj. %																																					
Poslanecká sněmovna	2006	31	15,50	2010	44	22,00																																					
Senát ^{x)}	2008	5	18,52	2010	4	14,81																																					
Evropský parlament	2004	5	20,83	2009	4	18,18																																					
Zastupitelstva krajů	2004	102	15,11	2008	119	17,62																																					
Zastupitelstva obcí	2006	15588	24,97	2010	16424	26,36																																					
x) Údaje jsou uvedeny vždy za 27 senátních obvodů volených v příslušném roce; celkem je do Senátu v současné době zvoleno 15 žen, tj. 18,5% z celkového počtu 81 senátorů.																																											

¹⁶ Následují příklady hodnocení, které byly součástí původní (první) verze Metodiky z roku 2015. Příklady jsou ponechány v původním znění.

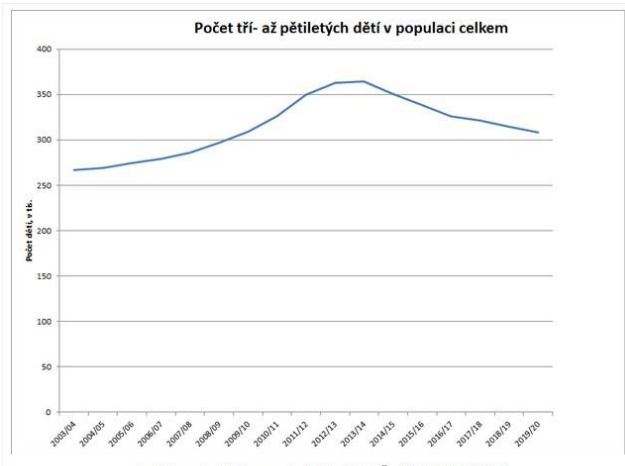
Příčiny nerovného zastoupení žen v rozhodovacích pozicích detailně a přesvědčivě předkládá např. Petra Rakušanová Guasti, která hovoří o systémovém znevýhodnění žen v českém politickém prostředí (např. Petra Rakušanová, 2006. Česká politika: Ženy v labyrintu mužů? Praha: Fórum 50%).

Tyto skutečnosti by měla novela volebního zákona vzít v potaz.

3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ ANO Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>Z důvodů, které byly popsány výše, doporučuji do materiálu zpracovat některé z opatření na podporu vyrovnaného zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích. Na základě konzultace s nestátní neziskovou organizací Fórum 50 % (Databáze konzultujících organizací) navrhuji kvóty na kandidátní listiny do voleb na všech úrovních, a to v podobě min. 40% zastoupení příslušníků/příslušnic jednoho pohlaví a tzv. „zipový“ systém. Pokud by kandidátní listiny tyto náležitosti nesplňovaly, byla by kandidujícímu subjektu vyměřena pokuta. Doporučuji tedy věnovat pozornost zejména § 89 Náležitosti kandidátní listiny, ovšem pochopitelně i dalším souvisejícím částem. Toto řešení navrhuji s ohledem na jeho efektivitu a proporcčnost jako optimální, ovšem nepovažuji jej za jediné možné. Hodnocení „Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů“ však bude možné učinit jedině v případě, kdy bude materiál zahrnovat efektivní opatření k vyrovnanějšímu zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích.</p> <p>Zároveň s tím jsem nucen/a trvat na změně důvodové zprávy, kde nesouhlasím s argumentací v části V. Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen, která nebere v potaz systémové znevýhodnění žen v českém politickém systému (viz výše). Negativně hodnotím také opomenutí konzultací příslušnými konzultujícími organizacemi. Pokud budou tyto nedostatky odstraněny, navrhuji hodnocení „Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů“. V opačném případě budu materiál hodnotit v tom smyslu, že „má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu“. V souvislosti s tímto hodnocením Vás žádám o zaslání odůvodnění Vašeho postupu.</p>					
Další poznámky a připomínky					
X					

4.3.2 Vládní návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednacím číslo materiálu	
Vládní návrh zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.	
Stručný popis materiálu	
Návrh přináší možnost zřízení dětské skupiny jako varianty k jiným službám péče o dítě. Návrh zákona reguluje tuto oblast, stanovuje povinnosti zřizovatele (jako fyzické i právnické osoby), podmínky, za nichž je služba poskytována, kontrolu i sankce, definuje nárok na vzdělání pracovníků a pracovníc.	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
x ANO	☐ NE
	Hodnocení
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu	
<p>Primární zaměření na rodiče a fyzickou osobu/právnickou osobu pečující o dítě se ve své podstatě týká především žen.</p> <p>Poskytovatelem služby může být fyzická i právnická osoba. Dle Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR funguje v současnosti 46 jeslí. Rozšíření možností péče o nejmladší děti skrze dětskou skupinu je vítané, neboť reaguje na růst populace dětí ve věku 3 až 5 let a počet nevyhovění v žádosti o zařazení dítěte do MŠ (v roce 2011 bylo nevyhovění 40 000, v loňském roce již 60 000).</p>	
 <p>Počet tří- až pětiletých dětí v populaci celkem</p> <p>Graf 1 – počet dětí v populaci, Zdroj dat: Český statistický úřad</p>	
<p>Lze očekávat, že vzhledem k povinnostem odborného vzdělání (vzdělání všeobecné sestry, zdravotnického asistenta, ošetřovatele, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře, sociálního pracovníka, pracovníka v sociálních službách, učitele mateřské školy, profesní kvalifikace chůvy pro děti do zahájení povinné školní docházky, lékaře, psychologa</p>	

ve zdravotnictví, klinického psychologa a vychovatele) bude tato pozice zastávána především ženami. Tímto bude mít dopad na jejich vyšší uplatnění na trhu práce. Tato oblast není **v materiálu zmiňována, navrhuji proto její doplnění.**

Změna souvisejících zákonů, zejména Zákona o daních vytváří prostor pro slevu za umístění dítěte, což je motivačním prostředkem pro zřizování dětských skupin, ale také k rozvoji benefitů zaměstnanců a zaměstnankyň. Slevu může čerpat rodič – jak muž, tak žena, vždy však pouze jeden z rodičů.

2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?

ANO → 3a

NE → 3b

Analýza a popis případných změn materiálu

Profesionální péče o děti je především doménou žen. To je zvláště patrné, pokud se jedná o nejmenší děti. Učitelky v mateřské školce jsou z 99% ženy (dle publikace Školství pod lupou 2010 bylo zastoupení mužů – učitelů v MŠ – v období let 2006–2010 kolem hodnoty 0,2 % i níže). Oblast péče je definována jako ženská sféra (viz např. Carol Gilligan).

Přestože se v posledních letech stále více mužů zapojuje do péče o děti, hlavní břemeno zůstává na ženách. Zapojení mužů je minimální, v roce 2012 se jednalo o 5200 mužů pobírajících rodičovský příspěvek (cca 1,5% rodičovských příspěvků míří k mužům, to však nemusí znamenat, že muž je hlavní pečující osobou o dítě). Cca 98% příjemkyň rodičovského příspěvku jsou ženy a také ony vykonávají péči o děti.

Trh práce je horizontálně i vertikálně genderově segregovaný (statistiky ČSÚ, Ženy a muži v datech). Muži mají nepřerušovanou pracovní kariéru, zatímco ženy řeší sladování práce a osobního/rodinného života velmi často. Zaměstnanost žen s dítětem do 12 let je v porovnání s ženami bez dětí výrazně nižší.

Postavení žen a mužů je jak v oblasti péče, tak v oblasti trhu práce nerovné.

3a. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti rovné, přináší materiál zhoršení výchozího stavu?

3b. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti nerovné, přináší materiál zlepšení výchozího stavu?

ANO

Materiál přináší zhoršení.

NE

Materiál přináší zlepšení.

NE

Postavení žen a mužů se nemění.

ANO

Materiál přináší zlepšení.

NE

Postavení žen a mužů se nemění.

NE

Materiál přináší zhoršení.

Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>Dopad navrhovaného materiálu bude v současné době zaměřen především na ženy, jakožto většinové pečovatelky. Rozšíření možností péče o dítě umožní ženám větší flexibilitu na poli pracovním, neboť získají větší možnost zajistit kvalitní péči o děti skrze novou službu, a tak bude umožněna jejich větší participace na trhu práce.</p> <p>V důvodové zprávě se argumentuje taktéž dosažitelností služby jak pro uživatele, tak pro poskytovatele a tím pádem i dopadem do oblasti sladování péče o rodinu a dítě. Zaměření na zvýšení participace žen na trhu práce je pouze v souvislosti s rodičovstvím, nikoliv v souvislosti s vytvořením nových příležitostí zaměstnání v oblasti péči o dítě v dětské skupině.</p> <p>Ženám, které jsou většinově zastoupeny v profesi pečovatelky, zvláště pečovatelek o malé děti, se rozšíří pracovní možnosti. Rozšíří se trh práce, což může mít pozitivní dopady na vyšší zaměstnanost žen. Uplatnitelnost žen v pomáhajících profesích je vysoká a definované požadavky na péči o dítě v dětské skupině tuto možnost ještě rozšiřují. Tuto oblast doporučuji dále rozpracovat.</p> <p>V souvislosti s výše řečeným má materiál pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.</p> <p>Zaměření na rodiče je však genderově slepé a ignoruje skutečnost, že pečující jsou především ženy a muži primární pečovatelé nejsou. Je nutné konstatovat, že větší zapojení mužů do péče není nijak řešeno a postavení mužů v oblasti péče o děti nadále zůstává nerovně rozložené. Doporučuji proto genderovou dimenzi zdůraznit s možností zvážení incentív na podporu pečující role mužů, či naopak cílenějším zaměřením na podporu žen. Pokud bude takto materiál doplněn, celkově hodnotím „Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.“</p> <p>V opačném případě je nutné konstatovat, že i přes zavedení nové služby péče o děti, se postavení žen a mužů nevyrovná, zůstane nadále nerovné, pouze bude ukotvené v jeho větší institucionální podpoře (podporovaná zodpovědnost žen za sladování péče o rodinu a profesní život, i o kvalitní a dostupnou péči pro děti). V tom případě „Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.“ V souvislosti s tímto hodnocením Vás žádám o zaslání odůvodnění Vašeho postupu.</p>					
Další poznámky a připomínky					
<p>Návrh zákona nepočítá s ukotvením již existujících lesních školek, a tak opomíjí skutečnost, že takto fungují. Navíc za posledních pět let jich vzniklo více jak 120 a poskytují péči 2000 dětem.</p>					

4.3.3 Nařízení vlády č. 222/2010 Sb. o katalogu prací ve veřejných službách a správě

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednacím číslo materiálu					
Nařízení vlády č. 222/2010 Sb. o katalogu prací ve veřejných službách a správě					
Stručný popis materiálu					
Nařízení stanoví zařazení prací ve veřejných službách a správě do platových tříd zaměstnanců, jimž je za práci poskytován plat. Tento Katalog prací stanoví zařazení prací do platových tříd podle jejich složitosti, odpovědnosti a namáhavosti a člení je podle druhu do povolání.					
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?					
☐ ANO			☐ NE		
			Hodnocení		
			Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Materiál se týká zařazování zaměstnaných osob, tedy žen a mužů (a tedy se týká postavení žen a mužů) do platových tříd.					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
☐ ANO → 3a			☐ NE → 3b		
Analýza a popis případných změn materiálu					
Na trhu práce obecně, i v pracovních pozicích, kde je poskytován plat (veřejný sektor) existuje mezi muži a ženami značná nerovnost. Jedná se o vertikální i horizontální segregaci, přičemž platí, že ženy se soustřeďují na nižších a finančně méně ohodnocených pozicích a oborech. Ženy také častěji než muži čelí na trhu práce diskriminaci, např. při přijímání do zaměstnání, v kariérním postupu apod., a to často také v souvislosti s mateřstvím (podrobněji např. Zpráva o rovnosti žen a mužů za rok 2012). V České republice je také značně vysoký rozdíl v odměňování žen a mužů, a to 22 % (Eurostat 2012).					
V tomto smyslu navrhuji dopracování odůvodnění návrhu nařízení.					
3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ ANO Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.

Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>Co se týče názevů jednotlivých povolání, která jsou v katalogu uváděna, až na nepatrné výjimky, se kterými se pracuje zcela nesystematicky (např. modistka-čepičáčka, ale vlásenkář, zubní instrumentářka, ale laborant, dentální hygienistka, ale zubní technik atd.), pouze v mužském rodě. V současné době již nejsou žádným právním předpisem vyhrazena některá povolání nebo pozice jen jednomu pohlaví, a proto je žádoucí, aby tuto skutečnost katalog reflektoval.</p> <p>Katalog prací slouží také jako předloha při publikování inzerátů, při kterém může být diskriminační praxe (uvádění pouze mužského rodu při nabízení volného pracovního místa) ospravedlňována právě používáním Katalogu prací jako závazného vzoru vyplývajícího z nařízení vlády ČR.</p> <p>Navrhuji proto, aby názvy povolání byly v katalogu uváděny současně v mužském i ženském rodě, např. administrativní a spisový pracovník/pracovnice, sekretář/sekretářka, asistent/asistentka. Tuto navrhovanou variantu zásadně upřednostňuji.</p> <p>Pokud by nebylo toto řešení považováno za přijatelné, jako alternativu navrhuji ponechat všechna povolání v mužském, respektive ženském rodě a do § 2 nařízení, doplnit nový odstavec 2, který zní:</p> <p>„(2) Používání názvů povolání v mužském nebo ženském rodě nevyklučuje osobu druhého pohlaví z možnosti takovou pozici zastávat.“</p> <p>V případě zpracování těchto připomínek hodnotím materiál takto: Materiál přináší zlepšení nerovného postavení žen a mužů na trhu práce, má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů. A navrhuji zpracování tohoto hodnocení do odůvodnění návrhu nařízení.</p> <p>V opačném případě je nezbytné do odůvodnění zpracovat výše uvedené hodnocení: Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu. V souvislosti s tímto hodnocením Vás žádám o zaslání odůvodnění Vašeho postupu.</p>					
Další poznámky a připomínky					
X					

4.3.4 Vyhláška o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu	
Vyhláška o ochraně a reprodukci genofondu lesních dřevin	
Stručný popis materiálu	
Vyhláška má technický charakter, zajistí dosud neřešenou problematiku ochrany a reprodukce genetických zdrojů lesních dřevin.	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
☐ ANO	x NE
	Hodnocení
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu	
Vyhláška stanovuje: <ul style="list-style-type: none"> • podrobnosti o zařazení genetického zdroje lesních dřevin do Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin (dále jen „Národní program“), • způsob a rozsah hodnocení genetických zdrojů lesních dřevin uložených a reprodukováných v Národní bance osiva a explantátů lesních dřevin, • obsah a pravidla vedení dokumentace o genetických zdrojích lesních dřevin zařazených do Národního programu, a • rozsah identifikačních údajů při poskytování vzorků genetických zdrojů, podrobnosti o poskytování vzorků a velikost těchto vzorků. 	
Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.	

4.3.5 Zpráva o stavu lidských práv v České republice v roce 2013

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu	
Zpráva o stavu lidských práv v České republice v roce 2013	
Stručný popis materiálu	
Materiál (dále Zpráva) se týká fyzických osob na území České republiky, a to v souvislosti se stavem lidských práv. Smyslem dokumentu je shrnutí současného stavu a v omezené míře také formulace doporučení ke zlepšení stavu lidských práv v České republice. V úvodu Zprávy je napsáno, že „(z)práva se podrobněji nezabývá rasismem, xenofobií a extremismem, postavením žen a mužů, postavením národnostních menšin včetně menšiny romské, obchodováním s lidmi či domácím násilím, neboť těmto tématům se věnují samostatné zprávy zpracovávané zmocněnkyní vlády pro lidská práva či jinými orgány“ (s. 4). Hodnocení Zprávy je velmi komplikované, protože na jedné straně konstatuje, že hledisko rovnosti žen a mužů cíleně nesleduje, zároveň ale tematizuje oblasti, u kterých je genderová perspektiva velmi silná.	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
☐ ANO	☐ NE
	Hodnocení
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu	
Materiál se týká dodržování lidských práv, a to ve vztahu k jejich nositelům, tj. fyzickým osobám.	
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?	
☐ ANO → 3a	☐ NE → 3b
Analýza a popis případných změn materiálu	
V hodnocení Zprávy se soustředím na 1) obsahové vymezení dokumentu vzhledem k rovnosti žen a mužů, 2) vztah doporučení k naplňování rovnosti žen a mužů.	
1) Výše citovaná věta sice Zprávu formálně „vyjímá“ z problematiky rovnosti žen a mužů, ovšem zároveň tematizuje řadu oblastí, u kterých je genderová perspektiva velmi silná (5.3, 5.6, 5.4). V těchto případech bych doporučoval/a buď tyto kapitoly dále rozpracovat, anebo odkázat na příslušná místa v jiných zprávách, kde je daná problematika řešena. Žádoucí by bylo logiku výběru a zpracování témat ozřejmit v úvodu. Navrhuji rovněž zařadit do kap. 3 téma porodů, v části 4.2. Důchodové pojištění pak zmínit možnosti sdílení nároku na důchod mezi manželi.	
2) Většina doporučení formulovaných ve Zprávě má potenciálně neutrální (ve smyslu šíření povědomí), případně dokonce pozitivní dopad.	
Povaha Zprávy je shrnující a informační, Zpráva nemá dopad srovnatelný s většinou legislativních i nelegislativních dokumentů.	

3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ ANO Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
Uvedené hodnocení vycházelo z identifikace výše uvedených problémů.					
V případě zpracování připomínek obsažených v bodu 1 navrhnu hodnocení: Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů. V opačném případě je nezbytné do odůvodnění zpracovat výše uvedené hodnocení: Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu. V souvislosti s tímto hodnocením Vás žádám o zaslání odůvodnění Vašeho postupu.					
Další poznámky a připomínky					
X					

4.3.6 Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednacím číslo materiálu	
Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014, č.j. 00136/11-OLP	
Stručný popis materiálu	
<p>Materiál definuje pojem domácí násilí, jeho příčiny i projevy. Specifikuje jeho vývoj, ale i to, koho se týká: „lidí všech úrovní sociálního postavení, bez rozdílu věku, vzdělání či ekonomické situace“, poukazuje na výzkumy, které uvádí incidenci nejvíce u žen, seniorů/seniorek, ojediněle mužů v produktivním věku a zmiňuje i děti jako pasivní účastníky, ale i na počet vykázaných za rok 2008, 2009 a 2010 vzhledem k platné právní úpravě.</p> <p>Akční plán se zaměřuje na témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podpora osob ohrožených domácím násilím 2. Děti ohrožené domácím násilím 3. Práce s násilnými osobami 4. Vzdělávání a interdisciplinární spolupráce 5. Společnost a domácí násilí 6. Analýzy a studie 7. Legislativa 	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
x ANO	☐ NE
	Hodnocení
	Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu	
Materiál se týká fyzických osob (tedy žen a mužů) a to jak osob ohrožených domácím násilím, tak osob násilných (pachatelů/ek domácího násilí).	
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?	
☐ ANO → 3a	x NE → 3b
Analýza a popis případných změn materiálu	
<p>Materiál uvádí nejrůznější výzkumy, které poukazují na skutečnost genderovaného násilí. Ženy jsou významně více zastoupeny mezi oběťmi násilí, zatímco muži jsou významně více zastoupeni mezi aktéry násilí.</p> <p>Zároveň je nutné poukázat i na téma věku, které ač zmiňováno, není genderované. Ač je třetím nejčastějším vztahem násilné osoby a oběti mezigenerační vztah, genderový rozměr není uváděn. Zvláště v souvislosti se seniory a seniorkami se mocenské pozice v rodině mnohdy mění a na to poukazují zkušenosti neziskových organizací pracujících s ohroženými seniory/seniorkami (např. Život 90). V této oblasti navrhuji materiál doplnit.</p>	

3a. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti rovné, přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti nerovné, přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☒ ANO Materiál přináší zlepšení	☐ NE Postavení žen a mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<p>Strategický cíl v zajištění podpory osob ohrožených domácím násilím není zaměřen na méně zastoupené osoby ohrožené násilím. Paradoxně, ač jsou většinou cílem domácího násilí ženy, existující případy násilí na mužích se ukazují jako rizikové především vzhledem k nepřipravenosti služeb pro tuto cílovou skupinu (konkrétně starší muži senioři jako osoby ohrožené domácím násilím). Vzhledem k vyrovnání příležitostí a zaměření na dostupnost navrhuji i tuto linii doplnit.</p> <p>Akční plán se zaměřuje i na společnost a domácí násilí a práci s předsudky. Taktose zaměřuje na změnu stereotypů a jejich zakořenění ve společnosti, předchází zneužívání moci a v tomto ohledu působí na rovnost žen a mužů.</p> <p>Možnost zavedení dobrovolné či povinné účasti násilných osob v terapeutických programech je možností narovnání situace a prevence relapsu násilného chování. Terapeutické programy pracující s náhledem násilných osob na situaci v kontextu makrosystému budou působit na změnu chování a prevenci opakovaného jednání násilné povahy.</p> <p>Vzhledem ke zmíněnému je možné předkládaný materiál hodnotit pozitivně: „Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.“</p>					
Další poznámky a připomínky					
<p>Námětem může být zaměření se na další znevýhodnění, např. osoby s handicapem jako osoby ohrožené domácím násilím, migranti a migrantky, osoby z etnických menšin. Tyto cílové skupiny se zdají být opomíjeny.</p>					

5. Důležité pojmy

Definice základních používaných pojmů vycházejí ze Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 odpovídají jejich ustálenému používání v relevantních mezinárodních i vnitrostátních dokumentech. Mezi pojmy „genderová rovnost“ a „rovnost žen a mužů“ existuje filozofický rozdíl. Přesto jsou z důvodu zjednodušení pro účely strategie i této metodiky tyto pojmy používány jako synonyma.

Gender – jedná se o kategorii odkazující na sociálně a kulturně podmíněné a konstruované rozdíly a charakteristiky, které společnost přisuzuje ženám a mužům, dívkám a chlapcům na základě jejich pohlaví. Genderové role jsou naučené a výrazně se liší napříč rozdílnými lidskými společnostmi a proměňují se v čase. Jsou tedy historicky a místně podmíněné. Nejsou přirozenou a neměnnou charakteristikou žen a mužů, ale odráží aktuální stav sociálních vztahů mezi nimi. Jako takový tedy gender doplňuje kategorii pohlaví ve smyslu biologických rozdílů mezi ženami a muži. Ve vztahu k genderovým rolím jsou společenská očekávání odvislá také od socio-ekonomického, politického a kulturního kontextu. Ke znevýhodnění a diskriminaci dochází také na základě dalších kategorií (faktorů), jako jsou etnicita, třída, zdravotní stav, genderová identita a sexuální orientace či věk. V takovém případě se jedná o vícečetnou diskriminaci či intersekcionalní znevýhodnění.

Gender mainstreaming – označuje systematické začleňování genderového hlediska do všech fází přípravy, provádění, sledování a hodnocení politik, regulačních opatření a programů vynakládání prostředků z rozpočtu, s cílem prosazovat rovnost žen a mužů a zamezovat diskriminaci.

Genderové stereotypy – jde o zjednodušující a zaujaté představy týkající se vlastností, názorů a rolí žen a mužů ve společnosti, zaměstnání a rodině. Zevšeobecňování mužských a ženských vlastností může vést ke znevýhodnění těch, kdo svým chováním vybočují z daného stereotypu (např. tlak na chlapce a muže, kteří mají zájem o tzv. ženské aktivity). Ovlivňují to, jak vnímáme a hodnotíme ženy, muže, včetně jejich rolí a pracovních výkonů.

Rovnost žen a mužů / genderová rovnost – znamená stejnou viditelnost, rovné postavení a účast žen a mužů ve všech sférách veřejného a soukromého života na všech úrovních, včetně rozhodovacích procesů a vedoucích pozic. Rovnost žen a mužů je opakem genderové nerovnosti, nikoli genderových rozdílů, a má za cíl podporovat plnou účast a využití potenciálu žen a mužů ve společnosti.

6. Závěr

Tato příručka je určena jako metodický nástroj pro hodnocení dopadu vládních materiálů na rovnost žen a mužů. Zaměřuje se na identifikaci hlavních příjemců a příjemkyň této Metodiky a na předložení jednoznačného a přehledného postupu samotného hodnocení. Příručka obsahuje také konkrétní příklady hodnocení dopadů, slovníček pojmů a seznam literatury. Podstatným nástrojem pro kvalitní zpracování hodnocení je hodnotící tabulka, která je obsažena v příloze č. 1.

Rovnost žen a mužů je jednou ze základních hodnot demokratické společnosti a úkolem státu je při všech svých činnostech tyto hodnoty upevňovat a rozvíjet. Důsledným uplatňováním předkládané Metodiky je možné k tomuto cíli zásadním způsobem přispět.

7. Další užitečné zdroje pro hodnocení

Český statistický úřad – statistická ročenka Zaostřeno na ženy a muže

Viz https://www.czso.cz/csu/gender/2-gender_uvod.

Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE)

Viz <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas>.

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)

Viz <https://www.oecd.org/gender/>.

CERGE-EI

Viz <https://cz.cerge-ei.cz/o-cerge-ei/o-nas>.

Výzkumné oddělení Gender a sociologie na Sociologickém ústavu AV ČR

Viz <https://www.soc.cas.cz/oddeleni/gender-sociologie>.

Evropská komise

Viz https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality_cs.

UN Women Training Centre

Viz <https://portal.trainingcentre.unwomen.org/>.

Rada Evropy

<https://www.coe.int/en/web/genderequality/home?desktop=true>.

Doporučená literatura využitá při přípravě první verze Metodiky:

BLICKHAUSER, Angelika a BARGEN, Henning von. Co je gender mainstreaming? [online]. 2007, Berlín [cit. 2014-22-08]. Dostupné z:

http://www.gendertoolbox.org/toolbox/toolboxCZ/Tschechische%20Version/5CZMaterialien/PDF_cz/5.1.1%20Gender%20Mainstreaming_cz.pdf.

CANADIAN HUMAN RIGHTS COMMISSION. CHRC's Gender Integration Framework. [online]. nedatováno [cit. 2014-26-05]. Dostupné z: <http://www.chrc-ccdp.ca/eng/content/chrc%E2%80%99s-gender-integration-framework>

DALY, Mary E. Gender Mainstreaming in Theory and Practice. Social Politics: International Studies in Gender, State and Society (Special Issue on Gender mainstreaming). 2005, Vol. 12, 3, p. 443-450. Dostupné z: <http://sp.oxfordjournals.org/content/12/3/433.full.pdf+html>.

EUROPEAN COMMISSION (EC). Manual for Gender Mainstreaming: Employment, Social Inclusion and Social Protection Policies [online]. 2008 [cit. 2014-24-07]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=2045&langId=en>.

EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Employment and Social Affairs (nedatováno): A Guide to Gender Impact Assessment. [online]. [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: <http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCUQFjAA&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fsocial%2FBlobServlet%3FdocId%3D4376%26langId%3Den&ei=Jx4jVJ-0DamaygPRqICAAQ&usq=AFQjCNEmaQq0ccbNcxbGwYnzv6DiZ2O1Sw&bvm=bv.76180860,d.bGQ>

MARÍKOVÁ, Hana. Co je metoda 3R? In *Gender, rovné příležitosti, výzkum*. 2009. Ročník

10, č. 2/2009. S. 78-80.

NÁRODNÍ KOMISE NA PODPORU ROVNOSTI (NATIONAL COMMISSION FOR THE PROMOTION OF EQUALITY (NCPE). Gender Mainstreaming in Practice. Step-by-step Guide for Gender Impact Assessment. [online]. 2013 [cit. 2014-21-05]. Dostupné z: https://secure3.gov.mt/socialpolicy/admin/contentlibrary/Uploads/MediaFile/gmip_step_by_step.pdf

RENZETTI, C. M., CURRAN, D. J. Ženy, muži a společnost. 2003. Praha: Karolinum. SWEDISH GENDER MAINSTREAMING SUPPORT COMMITTEE. Gender Mainstreaming Manual. A book of practical methods from the Swedish Gender Mainstreaming Support Committee. [online] 2007. Stockholm: Swedish Government Official Reports. [cit. 2014-24-07]. Dostupné z: http://www.includegender.org/wp-content/uploads/2014/02/gender_mainstreaming_manual.pdf.

Příloha č. 1 Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu					
<i>Uvést název a aktuální číslo jednací.</i>					
Stručný popis materiálu					
<i>Stručně popsat, čeho se materiál týká, jaké změny přináší.</i>					
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?					
☐ ANO			☐ NE		
			Hodnocení		
			Materiál se netýká postavení fyzických osoba nemá dopad na rovnost žen a mužů.		
Analýza a popis případných změn materiálu					
<i>Shrnutí pasáží týkajících se cílových skupin materiálu s ohledem na rovnost žen a mužů, pokud není v materiálu dostatečné, navrhuje se jeho doplnění.</i>					
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?					
☐ ANO → 3a			☐ NE → 3b		
Analýza a popis případných změn materiálu					
<i>Shrnutí výchozího stavu, kterého se předkládaný materiál týká s ohledem na rovnost žen a mužů, pokud není v materiálu dostatečné, navrhuje se jeho doplnění.</i>					
3a. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti rovné, přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti nerovné, přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO Materiál přináší zhoršení.	☐ NE Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žena mužů se nemění.	☐ ANO Materiál přináší zlepšení.	☐ NE Postavení žena mužů se nemění.	☐ NE Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
Analýza a popis případných změn materiálu					
<i>Shrnutí toho, co materiál přináší a dopadů na rovnost žen a mužů, pokud není v materiálu dostatečné, navrhuje se jeho doplnění.</i>					
Další poznámky a připomínky					
<i>Uvést případně další poznámky týkající se předkládaného materiálu, které nemusí souviset s hodnocením dopadů na rovnost žen a mužů.</i>					